

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/163075,Harcerze-i-niezalezne-uroczystosci-patriotyczne-lat-80-Archiwalna-sroda-na-Przys.html>
03.05.2024, 00:34

Harcerze i niezależne uroczystości patriotyczne lat 80. Archiwalna środa na Przystanku Historia IPN

27 kwietnia 2022 r. hm. Marcin Kapusta HR, pracownik Oddziałowego Archiwum IPN w Krakowie wygłosił prelekcję zatytułowaną „W krypcie u Marszałka. Udział środowisk harcerskich w niezależnych uroczystościach patriotycznych lat 80.”. Spotkanie poprowadził kierujący Archiwum Rafał Dyrz.

Dla krakowskich niepokornych środowisk harcerskich udział w uroczystościach patriotyczno-religijnych był czymś naturalnym. Szczególnie żywa była tradycja kultywowania rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Zupełnie inaczej patrzyły na to władze i bezpieczeństwa. Uczestnictwo harcerskich środowisk w mszach świętych z okazji listopadowego święta lub 3 Maja było dla nich udziałem w „impresach o wrogiej politycznie wymowie”, połączonym z „łamaniem świeckości ZHP”. Dla partyjnych notabli miejscem pełnienia przez harcerzy warty honorowej miały być tablice upamiętniające komunistycznych działaczy, a nie krypta Marszałka na wzgórzu wawelskim.

Aparat represji podejmował działania mające zapobiec udziałowi umundurowanych harcerzy i pocztów sztandarowych w niezależnych uroczystościach patriotycznych. W Krakowie przeprowadzano rozmowy z władzami chorągwi i kuratorium. Starano się kontrolować przedstawicieli kadry instruktorskiej, uznawanych za inspiratorów takich działań.

W środowisku instruktorów niejawnego ruchu harcerskiego żywa była tradycja Szarych Szeregów i kultywowania pamięci o bohaterach walk o niepodległość. Instruktorzy ci byli nie tylko animatorami udziału harcerzy w mszach świętych na Wawelu, ale także spotkań pod kopcem Marszałka Józefa Piłsudskiego, wspólnego uczestniczenia z kombatantami AK i PSZ w uroczystościach w Szczawie latem 1984 r., udziału w pogrzebie gen. Boruty-Spiechowicza w 1985 r. To oni współorganizowali uroczysty pochówek kpt. Jana Piwnika „Ponurego” na Wykusie w roku 1988.

Institut Pamięci Narodowej Oddział w Krakowie
zaprasza na spotkanie z cyklu
Srody archiwalne w Centrum Edukacyjnym „Przystanek Historia” w Krakowie
27 kwietnia 2022 r. o godz. 18.00

**„W KRYPCIE U MARSZAŁKA.
UDZIAŁ ŚRODOWISK HARCERSKICH
W NIEZALEŻNYCH UROCZYSTOŚCIACH
PATRIOTYCZNYCH LAT 80.”**

Prelekcję poprowadzi z prezentacją dokumentów wygłosi
pan **Marcin Kapusta HR** (ZNP, członek redakcji „Krakowskiego Rocznika Historycznego”),
pracownik Oddziałowego Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie.
Sędzią honorowym jest **Bela Dębska**,
naczelnik Oddziałowego Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie.

Centrum Edukacyjne
„Przystanek Historia” IPN w Krakowie
ul. Dąbrowskiego 1
31-030 Kraków